

Europese hulp aan Marokko voor grenzenbescherming leidt tot ernstige mensenrechtenschendingen

ORBIT-medewerker Thomas Peeters was twee weken in het noorden van Marokko. Hij zag hoe de toegenomen financiële hulp van de EU aan Marokko - als sluitstuk van Frontex - tot ernstige mensenrechtenschendingen van duizenden migranten leidt. 'Hoog tijd voor een onafhankelijke onderzoekscommissie', besluit hij. 'Dit EU-grenzenbeleid stimuleert onmenselijke praktijken en lost niets op'.

Brussel, donderdag 25 oktober 2018

In [juli](#) en [augustus](#) was Marokko even in het nieuws, toen enkele honderden migranten erin slaagden de omheining van de Spaanse enclave Ceuta over te steken. Daarna bleef het in de Belgische media weer windstil over Marokko. Nochtans valt er over de recente Marokkaanse aanpak van migranten veel te zeggen.

Gedwongen verplaatsingen

Toen ik begin oktober twee weken in het noorden van Marokko doorbracht, heb ik migranten uit Kameroen, Liberia, Guinée, Ivoorkust, Ghana... ontmoet. Ze drukten me met de neus op de feiten: sinds eind juli zijn in het noorden van Marokko systematische razzia's tegen hen aan de gang.

Mensen van Subsaharaans Afrikaanse afkomst worden individueel of in groep opgepakt, in mensonterende omstandigheden in bussen gestopt en gedropt op verschillende Marokkaanse bestemmingen, ver van de grensstreek met Europa. Velen belanden in het zuiden van Marokko, in de streek van Tiznit. Anderen in het niemandsland tussen Oujda en de gesloten Algerijns-Marokkaanse grens. Ook Rabat, Casablanca en Agadir zijn mogelijke bestemmingen. Deze gedwongen verplaatsing van migranten zijn niet nieuw, maar gebeuren sinds kort op ongeziene schaal. Volgens [La Croix](#) werden tussen eind juli en eind september meer dan 6500 migranten weggevoerd.

Ibrahim (schuilnaam), migrant uit Guinée, die nu in Tanger verblijft.

Een deel onder hen slaagde erin na een traumatische ervaring terug naar het noorden te reizen. Sommigen werden al herhaaldelijk opgepakt. Ze ontdekten bij hun terugkeer dat ze geen toegang meer hebben tot hun vroegere woonplaats. De angst om opnieuw opgepakt te worden is groot en erg reëel. In Tanger en Nador verblijven velen daarom noodgedwongen in naburige bossen, in erbarmelijk omstandigheden. Voor de meest kwetsbaren – mensen met weinig middelen of netwerk – zit een terugkeer naar het noorden er echter niet in. Het transport is veel te duur. Bovendien worden bus- en taxichauffeurs afgedreigd door de politie om zich ervan te verzekeren dat ze geen « zwarten » meenemen.

Ernstige mensenrechtenschendingen

Eind september bracht GADDEM, een Marokkaanse organisatie die rond racisme en migratie werkt, een [rapport](#) uit over deze feiten (*). Ze interviewden migranten om zicht te krijgen op wat precies gaande is. Het rapport staat bol van de mensenrechtenschendingen. Het oppakken gaat gepaard met ongezien geweld en dreigementen. Woningen van migranten worden zonder enig huiszoekingsbevel – soms midden de nacht – betreden en vernield. Bezittingen worden in beslag genomen. Verblijfsvergunningen worden verscheurd.

De autoriteiten zetten verschillende mensen die ernstig ziek of gekwetst zijn toch op de bus. Twee migranten vonden de dood, toen ze in paniek uit een deportatiebus sprongen.

Buiten de wet

In tegenstelling tot de verklaringen van de Marokkaanse regering, blijkt uit getuigenissen dat het wegvoeren van migranten geen wettelijk kader heeft. Wie een zwarte huidskleur heeft, wordt opgepakt. Er zijn ook veel verhalen van mensen die ondanks het tonen van een geldige verblijfsvergunning – een vluchtelingenkaart van UNHCR, een lopende asielaanvraag, een studentenvisum... – toch weggevoerd werden.

Migranten die voor de autoriteiten schuilen achter de hekkens van een kerk in Marokko.

Zo ook Samson, met wie ik begin oktober sprak: « Ik werd opgepakt door de politie, en toonde meteen mijn geldige verblijfsvergunning (*toont me zijn vergunning*). De politie zei me dat ik alleen in Oujda mocht verblijven, aangezien ik de verblijfsvergunning daar kreeg. Dit is toch nonsens?! Nergens in de Marokkaanse wet staat dat er beperkte bewegingsvrijheid is in Marokko. Toch werd ik op de bus gezet ».

Onder de gedeporteerden zijn vele minderjarigen en enkele zwangere vrouwen, hoewel de Marokkaanse wet hun deportatie verbiedt. De mensen die opgepakt werden, kregen op geen enkel moment een officiële mededeling over hun aanstaande verplaatsing. Ze kunnen dus ook geen beroep aantekenen en hebben geen enkele toegang tot een advocaat. En zo kunnen we nog lang doorgaan.

Europese Unie heeft boter op het hoofd

Marokko draagt een grote verantwoordelijkheid in deze gang van zaken. Maar daar stopt het niet. Deze razzia's kunnen niet los gezien worden van het Europese migratiebeleid van de laatste jaren en maanden. Europa sluit de ene na de andere bedenkelijke deal met haar buurlanden, met alle gevolgen van dien. We lijken al vergeten te zijn dat de Turkije-deal alleen leidde tot een verschuiving van de migratieroutes, met meer – en niet minder – doden en trauma's tot gevolg. En hoe Subsaharaans Afrikaanse migranten in Libië behandeld worden.

Verschiedende elementen lijken erop te wijzen dat Marokko nu aan de beurt is. Met de strakke houding van Italië verschoof de migratieroute meer richting Marokko. In juli stelde de Europese Commissie onder

voorbehoud [55 miljoen euro](#) ter beschikking van Marokko en Tunesië om hun grensbewaking te versterken. De intentie is om daar voor Marokko nog een [bijkomend bedrag](#) bij te storten. Meerdere getuigen in Tanger vertelden dat politieagenten letterlijk naar de toegenomen Europese hulp verwijzen als ze iemand oppakken. Hebben die politieagenten dat nieuws opgepikt in de media, of is er meer aan de hand?

Ook de [visserijovereenkomst](#) tussen Marokko en de Europese Unie van 24 juli, doet vragen rijzen. Zijn de massale razzia's op migranten, die enkele dagen later van start gingen, louter een gevolg van de evenementen van Ceuta (26 juli)? Of diende de overeenkomst als pasmunt om een groter deel van de Europese grensbewaking uit te besteden aan Marokko? Marokko heeft immers zelf weinig baat bij deze gedwongen verplaatsingen. De facto komt dit vooral neer op een verschuiving naar het zuiden van de muur rond Europa. Met nog meer menselijk leed tot gevolg.

EU: bevries je steun voor de Marokkaanse grensbescherming

Verschillende NGO's klaagden de recente razzia's herhaaldelijk aan. Het is nog altijd wachten op een standpunt – en acties – van de Europese Unie. Het is hoog tijd dat de Europese Unie – met de Belgische E.U.-parlementsleden op kop – Marokko over deze onwettige, mensonterende verplaatsingen aanspreekt. Ook het opzetten van een onafhankelijke missie in het noorden van Marokko, die erop toeziet dat de Europese grensbewaking op wettelijke basis gebeurt, met respect voor de mensenrechten, is een must.

Ondertussen lijkt het niet meer dan logisch dat de plannen voor bijkomende financiering van Marokko's grenzenbeleid on hold gezet worden. En dat Europa zich bezint over het samenlevingsmodel dat ze voorstaat. Want van het huidige Europese migratie- en asielbeleid, wordt niemand op lange termijn beter. In Europa niet, en al zeker niet in de buurlanden, laat staan als men vluchteling of migrant is.

Thomas Peeters
Stafmedewerker racisme & diversiteit ORBIT vzw

(*) Ondertussen blijkt uit een [nieuw rapport van GADEM](#) dat Marokko sinds enkele weken een deel van de opgepakte migranten collectief repatrieert. Ook nu wordt weinig tot geen rekening gehouden met de wettelijk vastgelegde procedures en met de mensenrechten. Ook minderjarigen en enkele mensen met wettige verblijfsvergunningen werden gedeporteerd.

Contact: Thomas Peeters | thomas@orbitvzw.be | 0499 618 277

Meer lezen:

<https://www.nytimes.com/2018/10/22/world/africa/morocco-crackdown-sub-saharan-migrants-spain.html>